

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

**IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U 2014. GODINI**

Zagreb, listopad 2015. godine

SADRŽAJ

Uvodna napomena	4
1. Administrativno i financijsko poslovanje Ureda za ravnopravnost spolova	5
2. Provedba i nadzor provedbe <i>Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine u 2014. godini</i>	7
2.1. Provedba <i>Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine</i> iz djelokruga rada Ureda za ravnopravnost spolova u 2014. godini.....	7
2.1.1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti.....	8
2.1.2. Jednake mogućnosti na tržištu rada.....	10
2.1.3. Rodno osjetljivo obrazovanje.....	11
2.1.4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu.....	11
2.1.5. Uklanjanje nasilja nad ženama.....	12
2.1.5.1. Program Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) – „Moj glas protiv nasilja“.....	13
2.1.6. Međunarodna politika i suradnja.....	16
2.1.6.1. Suradnja s Europskim institutom za ravnopravnost spolova.....	17
2.1.6.2. Regionalna suradnja.....	18
2.1.7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe.....	19
2.1.7.1. Twinning projekt „Potpora ravnopravnosti spolova“.....	22
2.2. Nadzor provedbe mjera <i>Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine u 2014. godini</i>	24
3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova – Provedba članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova	26
4. Međunarodna suradnja i izrada nacionalnih izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova	27
4.1. Izrada nacionalnih izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza.....	27
4.1.1. Izvješće Republike Hrvatske o primjeni Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (1995).....	27
4.1.2. Četvrto i peto periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena.....	28
4.1.3. Milenijski ciljevi razvoja: Ravnopravnost spolova.....	28
4.1.4. Partnerstvo za jednake budućnosti.....	29

4.2. Suradnja s Europskom komisijom.....	29
4.3. Suradnja s Vijećem Europe.....	31
4.4. Drugi oblici međunarodne suradnje.....	32
5. Suradnja s tijelima državne uprave.....	33
5.1. Zaprimanje predstavki građana/ki.....	40
6. Promidžba, informiranje i izdavaštvo.....	41
Zaključak.....	42
Kratice.....	43

UVODNA NAPOMENA

Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova (dalje: URS) podnosi se Vladi Republike Hrvatske sukladno članku 18., stavak 2., alineja 12. *Zakona o ravnopravnosti spolova* („Narodne novine“, broj 82/08) prema kojemu URS izvještava Vladu Republike Hrvatske (dalje: RH) svake godine o svojim aktivnostima za prethodnu godinu.

Vlada RH je na sjednici 23. srpnja 2014. godine prihvatila *Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova za 2013. godinu*.

Izvješće o radu URS-a u 2014. godini (dalje: *Izvješće*) sadrži sažeti pregled provedenih aktivnosti temeljem zakonski propisanog djelokruga rada. Prema članku 18. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (dalje: *ZORS*) URS obavlja stručne i druge poslove na način da: koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova, izrađuje cjeloviti sustav zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova u RH i prati njegovu učinkovitost; odobrava tijelima i pravnim osobama iz članka 11. *ZORS-a* planove djelovanja; predlaže Vladi RH i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa, kao i usvajanje drugih mjera; izrađuje *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova* i nadzire njezinu provedbu; provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu RH izvještava o provedbi *Nacionalne politike*; prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente; priprema nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova; surađuje s nevladinim udrugama koje su aktivne u području ravnopravnosti spolova; promiče znanje i svijest o ravnopravnosti spolova; prima predstavke stranaka o povredama odredbi *ZORS-a* i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobranitelju/ici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim državnim tijelima; koordinira rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i godišnje izvještava Vladu RH o svojim aktivnostima.

U 2014. godini prioriteti rada odnosili su se na provedbu *ZORS-a* i *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine* („Narodne novine“, broj 88/11) (dalje: *Nacionalna politika*) i dodatno na provedbu kampanje „Moj glas protiv nasilja“ sufinancirane u okviru Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) od strane Europske komisije (dalje: EK). Prioriteti URS-a u izvještajnom razdoblju uključili su i izradu nacionalnih izvješća prema međunarodnim obvezama kao i izvršavanje brojnih obveza vezanih uz sudjelovanje u radu tijela Europske unije (dalje: EU). U *Izvješću* donosimo pregled i

svih drugih provedenih aktivnosti uz informaciju o administrativnom i financijskom poslovanju URS-a.

1. Administrativno i financijsko poslovanje Ureda za ravnopravnost spolova

U izvještajnom razdoblju u URS-u nije došlo do povećanja stalno zaposlenih osoba, te je kao i prethodnih godina bilo stalno zaposleno ukupno 6 djelatnica, i to: ravnateljica, pomoćnica ravnateljice, 3 savjetnice i tajnica. Na provedbi projekta „Moj glas protiv nasilja“ bila je zaposlena na određeno vrijeme voditeljica projekta, temeljem provedenog javnog natječaja.

Ministarstvu uprave dostavljeni su podaci za potrebe izrade *Plana prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2014. godinu*.

URS je u listopadu 2014. godine poništio javni natječaj za prijam vježbenika/ce – radi osposobljavanja za obavljanje poslova stručnog suradnika/ce, budući isti zbog promijenjenih okolnosti nije realiziran.

U potpunosti su izvršavane sve obveze vezane uz izobrazbu državnih službenica. URS je sudjelovao u izradi podloga za procjenu individualnih potreba osposobljavanja i usavršavanja u 2015. i 2016. godini putem web aplikacije Ministarstva uprave. Koordinatorica izobrazbe iz URS-a sudjelovala je na informativnom sastanku koordinatorica/ica izobrazbe u tijelima državne uprave održanom u organizaciji Državne škole za javnu upravu.

Djelatnice URS-a pohađale su sljedeće programe dodatnog obrazovanja i usavršavanja: seminare – „Proces donošenja odluka u okviru EU i mehanizmi nacionalne koordinacije“ u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova (dalje: MVEP) te radionice - „Priprema dokumentacije za javnu nabavu usluga i izvršenje ugovora o uslugama“, „Provedba i praćenje projekata“, „Usporedba PRAG-a sa zakonodavstvom javne nabave RH“ u Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (dalje: SAFU) i „Radionicu o temeljnim pravima“ u Državnoj školi za javnu upravu.

Savjetnica URS-a pohađala je program „Uspješna priprema i provedba twinning projekata“ u organizaciji Europskog instituta za javnu upravu (EIPA) u Maastrichtu, kao i seminar o provedbi antidiskriminacijskog zakonodavstva i zakona o ravnopravnosti spolova u organizaciji EK i Europske mreže pravnih stručnjaka u Bruxellesu.

Savjetnica je pohađala Poslijediplomski specijalistički studij socijalne politike pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Studijskom centru socijalnog rada.

Službenica za informiranje sudjelovala je u svibnju na konferenciji „Pravo na pristup informacijama i njegova ograničenja u europskom demokratskom društvu“ održanoj u Zagrebu u organizaciji Povjerenice za informiranje RH, uz potporu Britanskog veleposlanstva kao i na tri edukacije službenika/ca za informiranje u organizaciji Službe za odnose s javnošću Ureda predsjednika Vlade RH. Predstavnica URS-a sudjelovala je u radu mjesečnih sastanaka PR i online koordinacije ovog Ureda.

Slijedom pozivanja na *Zakon o pravu na pristup informacijama* („Narodne novine“, broj 25/13, 85/15) zaprimljena su 4 zahtjeva na koja je u roku odgovoreno. Na internetskoj stranici URS-a objavljen je pregled sklopljenih ugovora o javnoj nabavi i njihovog izvršenja, sukladno zakonskim obvezama.

Ministarstvu uprave dostavljeno je Izvješće o podnesenim pritužbama za neetično postupanje državnih službenika/ca za 2013. godinu iz nadležnosti URS-a.

Izrađen je *Plan klasifikacijskih oznaka i brojevnih oznaka stvaratelja i primatelja pismena URS-a za 2014. godinu* koji je u siječnju dostavljen Uredu za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade RH. *Plan klasifikacijskih oznaka i brojevnih oznaka stvaratelja i primatelja pismena URS-a za 2015. godinu* izrađen je krajem izvještajnog razdoblja.

Prema podacima Državne riznice Ministarstva financija proračun URS-a za administraciju i upravljanje, provedbu *ZORS-a* i *Nacionalne politike*, provedbu drugih nacionalnih politika i strategija te informatizaciju za 2014. godinu iznosio je 1.802.134,00 kuna, od čega je utrošeno 1.421.510,00 kuna, odnosno 78,87% sredstava. Analizom proračuna URS-a uočen je nastavak trenda smanjenja sredstava za redovite djelatnosti URS-a. Iznos planiranih sredstava za provedbu *ZORS-a* i *Nacionalne politike* iz proračuna RH u odnosu na 2013. godinu, u 2014. godini smanjio se za 58.000,00 kuna.

Aktivnost	Opis	Planirano	Ostvareno	Ostvareno u %
A532 004	ADMINISTRACIJA UPRAVLJANJE I	1.391.134,00	1.148.277,27	82,54
A532 009	PROVEDBA ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA I NACIONALNE POLITIKE	367.000,00	239.057,99	65,14
A 532 013	PROVEDBA DRUGIH NACIONALNIH POLITIKA I STRATEGIJA	26.000,00	18.290,00	70,35
K 532 005	INFORMATIZACIJA UREDA ZA			

RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	18.000,00	15.884,74	88,25
SVEUKUPNO	1.802.134,00	1.421.510,00	78,87

Tablica 1. Rashodi URS-a u 2014. godini

Ovdje je potrebno napomenuti kako je u 2014. godini na poziciji A 532 012 planirano učešće RH u proračunu za provedbu programa Zajednice PROGRESS „Moj glas protiv nasilja“ sufinanciranog od strane EK iznosilo 145.416,00 kuna, od čega je izvršeno 113.444,93 kune ili 78%. Također, bilo je planirano i učešće RH na poziciji A 532 017 „Jačanje kapaciteta za uspostavljanje ravnopravnosti spolova“ u okviru Instrumenta EU pomoći - Transition Facility u iznosu od 150.000,00 kuna, koji međutim, nije započeo s provedbom, te taj novac nije utrošen.

2. Provedba i nadzor provedbe Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine u 2014. godini

2.1. Provedba Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine iz djelokruga rada Ureda za ravnopravnost spolova u 2014. godini

Tijekom 2014. godine URS je bio zadužen za provedbu 21 mjere u svojstvu nositelja provedbe, kao i za provedbu 15 mjera u svojstvu sunositelja, od ukupno 93 mjere sistematizirane u svim prioritetnim tematskim područjima *Nacionalne politike*: 1) Promicanju ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2) Jednakih mogućnosti na tržištu rada, 3) Rodno osjetljivom obrazovanju, 4) Ravnopravnosti u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu, 5) Uklanjanju nasilja nad ženama, 6) Međunarodnoj politici i suradnji i 7) Institucionalnim mehanizmima i načinima provedbe. U nastavku donosimo sažeti pregled poduzetih aktivnosti prema navedenim područjima djelovanja i provedenim mjerama.

URS je tijekom 2014. godine proveo sve mjere iz svoje nadležnosti. *Izvešće o provedbi Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011. - 2015. iz djelokruga Ureda za ravnopravnost spolova u 2014. godini* dostavljeno je pravobraniteljici za ravnopravnost spolova.

2.1.1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti

U ovom području *Nacionalne politike* definirano je ukupno 5 ciljeva - podizanje razine znanja i svijesti o antidiskriminacijskom zakonodavstvu, rodnoj ravnopravnosti i ljudskim pravima žena, unaprjeđenje društvenog položaja žena pripadnica nacionalnih manjina, žena s invaliditetom, žena u ruralnim područjima te podizanje kvalitete i dostupnosti zdravstvene zaštite za žene i djevojčice.

URS je kontinuiranom provedbom aktivnosti radio na podizanju znanja i svijesti javnosti o antidiskriminacijskom zakonodavstvu, prije svega o zakonodavnom okviru za ravnopravnost spolova. U okviru Biblioteke „ONA“, URS je tiskao tri nove publikacije i tri letka. O publikacijama i njihovoj distribuciji izviješteno je u poglavlju 6. Promidžba, informiranje i izdavaštvo.

Ravnateljica je sudjelovala na brojnim nacionalnim i lokalnim televizijskim i radijskim postajama te je dala veliki broj izjava u elektroničkim i tiskanim medijima. Internetski portali, tiskani i elektronički mediji objavili su više stotina članaka o provedenim aktivnostima.

URS je nastavio sudjelovati u obilježavanju značajnih datuma vezanih uz različite aspekte rodne ravnopravnosti. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena URS je 6. ožujka 2014. godine organizirao u Zagrebu predstavljanje *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2014. do 2017. godine* koju je preveo na hrvatski jezik i tiskao u nakladi od 1.000 primjeraka. Vijeće Europe (dalje: VE) zahvalilo je URS-u na aktivnostima koje provodi s ciljem promicanja standarda i politika VE, što je istaknuto i u „Izveštaju o implementaciji Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2014. do 2017. godine u 2014. godini“.

Ravnateljica je sudjelovala na tribini pod nazivom „Zastupljenost žena u politici i na vodećim funkcijama u gospodarstvu u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji“, koja je u organizaciji Ureda Predsjednika RH u suradnji s Predstavništvom EK i Uredom za informiranje Europskog parlamenta u RH održana 7. ožujka 2014. godine.

Savjetnica je sudjelovala na obilježavanju Međunarodnog dana žena „V-day Bez rampe – STOP nasilju na ženama“ u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske (dalje: SOIH), Centra za ženske studije i Muzeja suvremene umjetnosti.

Povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama URS je organizirao 22. rujna predstavljanje *Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* tiskanih u izdanju URS-a, u okviru projekta „Moj glas protiv nasilja“ kojeg URS provodi u okviru Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS).

Ravnateljica je 24. rujna u Koprivnici sudjelovala na tematskoj sjednici Povjerenstva za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije održanoj u povodu Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama te je održala izlaganje o *Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* i *Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama djelatnice URS-a sudjelovale su na okruglom stolu koji je na temu „Da li novi zakoni štite žene od nasilja ili ih dodatno strukturalno viktimiziraju?“ održan u organizaciji Autonomne ženske kuće Zagreb u partnerstvu sa Gradom Zagrebom. Sudjelovalo se i na javnoj akciji u organizaciji Ženske sobe – Centra za seksualna prava (dalje: Ženska soba).

Uoči obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv homofobije i transfobije ravnateljica je primila 15. svibnja predstavnik i predstavnicu Udruženja Zagreb Pride. U razgovoru su izmijenjena stajališta o općem društvenom položaju, kao i o zakonskim i drugim inicijativama vezanim uz suzbijanje diskriminacije LGBT osoba te je istaknut značaj dosljedne provedbe strateških mjera sadržanih u *Nacionalnoj politici* i u antidiskriminacijskom zakonodavstvu.

Ravnateljica je održala uvodno izlaganje na obilježavanju Svjetskog dana poduzetnica održanom 28. svibnja u organizaciji Hrvatske udruge poslovnih žena KRUG u Hrvatskoj gospodarskoj komori.

URS je obilježio Europski dan jednakih plaća prilogom na svojoj internetskoj stranici.

U izvještajnom je razdoblju nastavljena suradnja s organizacijama civilnog društva, međutim, zbog smanjenja financijskih sredstava u proračunu URS nije u 2014. godini raspisivao javni natječaj za potporu projektima udruga.

URS je tijekom 2014. godine dao jednokratnu financijsku potporu Udruženju Zagreb Pride za održavanje Povorke ponosa Zagreb Pride 2014., Udruzi albanskih žena Hrvatske „Kraljica Teuta“ za organiziranje regionalne kulturne manifestacije „Kraljica Teuta“ te Udruzi žena Romkinja Hrvatske „Bolja budućnost“ za provođenje projekta „Romska žena“.

Ravnateljica je sudjelovala na svečanosti obilježavanja Svjetskog dana Roma u organizaciji Romskog nacionalnog vijeća u travnju te u listopadu na predstavljanju publikacije „Romska svakodnevnica u Hrvatskoj: prepreke i mogućnosti za promjene“ povodom obilježavanja Dana Ujedinjenih naroda (dalje: UN) u organizaciji UNICEF-a. Ravnateljica je sudjelovala i na regionalnoj manifestaciji „Dani Kraljice Teute“ koja je uz suorganizaciju URS-a održana u organizaciji Kluba albanskih žena Hrvatske „Kraljica Teuta“.

Savjetnice URS-a sudjelovale su u siječnju na skupu posvećenom predstavljanju priručnika „Rješavanje potreba Roma u programskom razdoblju Strukturnih fondova od 2014. do 2020.“ i

inicijativi za sudjelovanje dionika u procesu javnih konzultacija o uključivanju potreba Roma u dokumente RH za programsko razdoblje 2014.-2020., u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH i Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć – Vukovar, a u studenom na svečanosti obilježavanja Svjetskog dana romskog jezika u organizaciji Romskog nacionalnog vijeća. U prosincu je pomoćnica ravnateljice održala predavanje o *Nacionalnoj politici* na seminaru „Osposobljavanje i integracija mladih pripadnika nacionalnih manjina“ u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH u Mariji Bistrici.

Tijekom 2014. godine djelatnice URS-a sudjelovale su na tribinama, okruglim stolovima i drugim događanjima vezanim uz tematiku unaprjeđenja položaja žena s invaliditetom. URS je kao jedan od partnera sudjelovao u provedbi Kampanje „Bijele vrpce“ SOIH-a te je ravnateljica u prosincu na završnom predstavljanju Kampanje „16 dana aktivizma“ u organizaciji SOIH-a održala uvodno izlaganje.

2.1.2. Jednake mogućnosti na tržištu rada

U ovome području URS nije nositelj provedbe niti jedne mjere već je jedan od sunositelja provedbe mjera vezanih uz promicanje poduzetništva žena i usklađivanja privatnih i profesionalnih obveza.

Predstavnica URS-a aktivno je sudjelovala u radu Stručne radne skupine za izradu *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine* („Narodne novine“, broj 77/14) koju je Vlada RH usvojila u lipnju 2014. godine. Ravnateljica je članica Međuresorne radne skupine za koordinaciju provedbe navedene Strategije. Putem svoje internetske stranice www.ured-ravnopravnost.hr URS je redovito informirao javnost o aktivnostima koje se provode kako bi se promicalo poduzetništvo žena. Ravnateljica je održala niz izlaganja, kao i medijskih nastupa na temu promocije i razvoja poduzetništva žena. Kao što smo to naveli ranije ravnateljica svake godine sudjeluje u obilježavanju Svjetskog dana poduzetnica. URS je bio pokrovitelj izbora za „Ženu godine“ koji se svake godine održava u organizaciji časopisa *Zaposlena*, a čiji je cilj promocija uspješnih žene iz različitih područja - poduzetništva, kulture, znanosti, društvenog života i dr.

Predstavnice URS-a aktivno su sudjelovale u više radnih skupina pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava kojima je zadaća razvoj politika za smanjivanje nezaposlenosti, uključujući ciljano smanjivanje nezaposlenosti žena. Za dodatne informacije upućujemo na poglavlje 5. Suradnja s tijelima državne uprave.

Ravnateljica je u brojnim medijskim istupima ukazivala na potrebu uklanjanja rodних stereotipa vezano uz ravnopravnu podjelu obiteljskih obveza kao preduvjetu za osnaživanje društvenog položaja žena.

2.1.3. Rodno osjetljivo obrazovanje

URS nije nositelj provedbe niti jedne mjere u ovom poglavlju. URS je surađivao s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta (dalje: MZOS) vezano uz nadzor provedbe mjera iz djelokruga rada ovog ministarstva.

URS je nastavio s distribucijom *Preporuke CM/Rec(2007)13 Odbora ministara/ministrice Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u obrazovanju zainteresiranim dionicima*.

2.1.4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu

U poglavlju *Nacionalne politike* Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu postavljena su dva osnovna cilja: Postizanje uravnotežene zastupljenosti muškaraca i žena u predstavničkim i izvršnim tijelima vlasti na svim razinama i unaprjeđivanje položaja žena u sportu.

URS se na poziv Ureda za informiranje Europskog parlamenta u RH uključio u kampanju za izbore za Europski parlament pod sloganom „Djeluj. Biraj. Utječi.“, koja je bila informativnog karaktera, s ciljem upoznavanja građana i građanki s novim ingerencijama Europskog parlamenta i implikacijama njegovog rada na građane/ke država članica, uz poticanje građana/ki da izađu na izbore.

URS je bio i jedan od partnera Otvorenoj medijskoj grupaciji, koja je dobila povjerenje Europskog parlamenta za provedbu medijske kampanje o potrebi glasovanja na izborima za Europski parlament „Iskoristi svoju moć, donesi odluku!“, koji je i sufinancirao njenu provedbu. Kampanja je obuhvaćala različita interaktivna događanja, kojima se izravno komuniciralo s građanima i građankama na tematskim događanjima, te je ravnateljica u svibnju 2014. godine sudjelovala na javnim raspravama na teme „Žene u poduzetništvu“ i „Žene u medijima“.

Na internetskoj stranici URS redovito objavljuje dokumente vezane uz poboljšanje položaja žena u sportu. U svibnju su objavljeni *Zaključci Vijeća Europske unije o ravnopravnosti spolova u sportu*.

Na VI. Koordinaciji županijskih povjerenstva za ravnopravnost spolova održanoj u prosincu u Zagrebu jedna od tema bila je borba protiv nasilja nad ženama i djevojčicama u području sporta o kojoj je dopredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora održala predavanje. Za više informacija o održanoj Koordinaciji upućujemo na izvještaj o provedbi mjera u poglavlju Institucionalni mehanizmi i načini provedbe.

2.1.5. Uklanjanje nasilja nad ženama

Vlada RH je na svojoj 64. sjednici održanoj 29. studenog 2012. godine donijela *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*, no stupanjem na snagu novog *Kaznenog zakona* („Narodne novine“, broj 125/11, 144/12, 56/15, 61/15) 1. siječnja 2013. godine, *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku* („Narodne novine“, broj 143/12, 56/13, 145/13), *Zakona o socijalnoj skrbi* („Narodne novine“, broj 157/13) i *Obiteljskog zakona* („Narodne novine“, broj 75/14) bilo je nužno pojedine odredbe *Protokola* uskladiti sa odredbama navedenih zakona. Na 181. sjednici održanoj 4. rujna 2014. godine Vlada RH je na prijedlog URS-a Zaključkom prihvatila ažurirani, novi *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*. URS je nadležna državna tijela obavijestio o donošenju *Protokola* i nužnosti njegove daljnje dosljedne primjene. *Protokol* je tiskan u nakladi od 5.000 primjeraka i distribuiran nadležnim institucijama na nacionalnoj i lokalnoj razini, a njegovo javno predstavljanje održano je u rujnu 2014. godine.

S ciljem osvještavanja šire javnost o pojavi, problemima i načinima suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja tijekom 2014. godine URS je surađivao s državnim tijelima, lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim dionicima te organizacijama civilnog društva.

Ravnateljica je u travnju sudjelovala na okruglom stolu stručnjaka/inja kao prilog javnoj raspravi prijedloga Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, koji je održan u suradnji Ministarstva branitelja i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (dalje: UNDP) te u svibnju na regionalnoj konferenciji pod nazivom „Seksualno nasilje u oružanom sukobu: Ispravljanje nepravde, sprječavanje nasilja u budućnosti“ koja je u organizaciji Ministarstva branitelja uz podršku UNDP-a, pod visokim pokroviteljstvom tadašnjeg Predsjednika RH dr.sc. Ive Josipovića održana u Zagrebu.

Ravnateljica je u studenom sudjelovala na seminaru u organizaciji švedskog Ministarstva obrazovanja i znanosti o utjecaju i rezultatima švedskog zakonodavstva o zabrani trgovanja seksualnim uslugama koji je održan u Bruxellesu.

Djelatnica URS-a sudjelovala je u svibnju na okruglom stolu „Prevenција seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece: postignuća i izazovi“ u Zagrebu u organizaciji Udruge roditelja „Korak po korak“, pravobraniteljice za djecu i Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba te na 12. sastanku Mreže suradnje vladinih institucija i nevladinih organizacija protiv seksualnog nasilja u Zagrebu u organizaciji Ženske sobe; u listopadu na okruglom stolu „Novi trendovi na području suzbijanja trgovanja ljudima“ u Zagrebu u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH povodom obilježavanja Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima, kao i na radionici o problematici nasilja nad ženama u Zagrebu u organizaciji Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država, te na međunarodnoj konferenciji o *Konvenciji Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*, održanoj u Hrvatskom saboru u organizaciji Centra za žene žrtve rata ROSA i Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora; u studenom na okruglom stolu održanom u Hrvatskom saboru u organizaciji Kluba zastupnika SDP-a na temu „Prijedloga izmjena i dopuna Kaznenog zakona“ te na okruglom stolu „Da li novi zakoni štite žene od nasilja ili ih dodatno strukturalno viktimiziraju?“ održanom u Gradskoj skupštini Grada Zagreba u organizaciji Autonomne ženske kuće Zagreb.

Djelatnica URS-a sudjelovala je u listopadu na okruglom stolu koji je povodom izmjena *Kaznenog zakona* s temom „Sankcioniranje nasilja iz mržnje u hrvatskom zakonodavstvu i praksi“ održan u organizaciji Lezbijske grupe Kontra, Srpskog demokratskog foruma i Udruge žena Romkinja Hrvatske „Bolja budućnost“, kao i na konferenciji „Rješavanje diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta: budući koraci u izradi politika u EU i zemljama članicama“ koja je u organizaciji talijanskog predsjedništva Vijećem EU i Agencijom EU za temeljna prava (FRA) održana u Bruxellesu.

2.1.5.1. Program Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) – „Moj glas protiv nasilja“

Projekt „Moj glas protiv nasilja“ ukupne vrijednosti 202.680,68 eura odobren je URS-u temeljem prijave na natječaj „Podrška informacijskim i komunikacijskim aktivnostima usmjerenim na uklanjanje nasilja nad ženama“ Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS). EK odobrila je URS-u za provedbu ovog projekta 161.385,68 eura, a preostala sredstva od 41.295,00 osigurana su iz Državnog proračuna na poziciji URS-a.

Projekt se provodi od prosinca 2013. godine kada je URS potpisao Ugovor s EK. Predviđeno trajanje projekta je dvije godine (do kraja studenog 2015. godine), a provodi se u

suradnji s partnerskim organizacijama civilnog društva Ženska soba i CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje iz Zagreba (dalje: CESI).

Glavni cilj projekta je podizanje svijesti javnosti o neprihvatljivosti svih oblika nasilja nad ženama, uključujući obiteljsko nasilje i odašiljanje poruke o nužnosti nulte tolerancije na sve oblike rodno uvjetovanog nasilja. Specifični ciljevi projekta jesu: Osvještavanje javnosti o neprihvatljivosti svih oblika nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama, s posebnim naglaskom na seksualno i obiteljsko nasilje; podizanje razine znanja i svijesti o svim oblicima nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama, s posebnim naglaskom na seksualno nasilje i primjenu *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* te podizanje znanja i svijesti mladih o svim oblicima nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama.

Kao ciljane skupine projekta izdvojeni su: zastupnici/e u Hrvatskome saboru, državna tijela, institucije, srednje škole, županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva, mediji, opća populacija, ranjive skupine žena i djevojaka/djevojčica i studentska populacija.

Izrađen je i tiskan informativni letak o projektu „Moj glas protiv nasilja“ u veljači 2014. godine u 8.000 primjeraka koji se kontinuirano distribuira.

U veljači 2014. godine je od Ministarstva socijalne politike i mladih URS zatražio prijevod *Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i Pojašnjavajućeg izvješća*, a u svrhu projektne aktivnosti tiska i distribucije ove *Konvencije* (dalje: *Istanbulska konvencija*).

URS je *Istanbulsku konvenciju* tiskao u rujnu 2014. godine u 8.000 primjeraka i kontinuirano je distribuira velikom broju različitih dionika, uključujući: saborske zastupnike/ce, tijela državne uprave, županijska i gradska povjerenstva za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva i dr.

U ožujku su zatražene ponude od pet produkcijskih kuća odnosno stručnjaka/kinja, za izradu TV spota, radio spota i najavnog TV spota te je do kraja mjeseca izrađen najavni TV spot, video i radio spot „Prašina“ u produkciji Videovrpce&td.

U travnju je održano dobro posjećeno i medijski popraćeno javno predstavljanje projekta i medijske kampanje u Kući Europe.

Izrađena je i posebna podstranica „Moj glas protiv nasilja“ u okviru internetske stranice URS-a, koja se redovito ažurira vijestima i aktivnostima vezanim uz projekt. Na podstranici su objavljeni svi dokumenti u online formatu, video spot te pregled aktivnosti URS-a i partnerskih organizacija.

U svibnju je započela medijska kampanja projekta „Moj glas protiv nasilja“, čije je previđeno trajanje do zaključenja projekta, 30. studenog 2015. godine. Najavni TV spot je objavljen na internetskoj stranici URS-a i na internetskim stranicama partnerskih organizacija te je dijeljen putem društvenih mreža tjedan dana prije same promocije video i radio spota. Poslano je 124 službena dopisa medijskim kućama i pružateljima usluga te je zatraženo besplatno emitiranje spotova. U studenom je poslano 70 podsjetnika i zamolba za besplatnim emitiranjem spotova. Do prosinca je zabilježeno da se audio i video spot „Prašina“ besplatno emitiraju na više od 40 nacionalnih/lokalnih radio postaja te 10 lokalnih televizija, uključivši i nacionalnu televiziju, a video spot je objavljen i na brojnim internetskim stranicama te društvenim mrežama.

Vijesti o projektnim aktivnostima popraćene su s oko 80 objava na internet portalima, desetak objava u tiskanim medijima te je zabilježeno oko 50 intervjua i izjava. Ravnateljica URS-a dala je čitav niz izjava za medije – televiziju, radio te internet portale i promovirala projekt u brojnim prilikama.

Predstavništvo EK u RH i Ured za informiranje Europskog parlamenta, u suradnji s MVEP-om brojnim aktivnostima obilježilo je Dan Europe, 9. svibnja 2014. godine ispred Kuće Europe u Zagrebu. URS se pridružio ovim aktivnostima predstavljanjem projekta „Moj glas protiv nasilja“ na tematskom štandu pod nazivom Socijalna politika i temeljna prava EU.

U Bruxellesu je 20. svibnja u organizaciji Opće uprave za pravosuđe – Odjela za ravnopravnost spolova EK održan konzultativni sastanak u svrhu praćenja projekata namijenjen provediteljima projekata su-financiranih u okviru Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) i Daphne III Programa. Na navedenom su sastanku sudjelovale i koordinatorica te voditeljica projekta „Moj glas protiv nasilja“, kao i predstavnici/ce proveditelja projekata iz drugih europskih zemalja. Predstavljeni su pojedini projekti financirani u okviru navedenih programa EU, kao i rezultati „Istraživanja o iskustvima žena vezanih uz različite oblike nasilja“ Agencije EU za temeljna prava (FRA).

U rujnu je tiskan *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* u nakladi od 5.000 primjeraka. *Protokol* je distribuiran ključnim dionicima u provedbi koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju pomoći, zaštite i potpore žrtvama seksualnog nasilja: Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu socijalne politike i mladih, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu zdravlja, MZOS-u, Državnom odvjetništvu RH, županijskim državnim odvjetništvima, županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, organizacijama civilnog društva i dr.

U studenom je tiskan bilten pod nazivom *Smjernice za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji* u 2.000 primjeraka te se većina naklade već distribuirala medijskim kućama.

U prosincu je projektni tim URS-a podnio EK međuizvješće o provedenim aktivnostima URS-a i partnerskih organizacija zaključno s 30. studenim 2014. godine.

Održano je 12 mjesečnih sastanaka s partnerskim organizacijama, a djelatnice URS-a vršile su monitoring njihovih aktivnosti u skladu s obvezama propisanim projektom.

Partnerske organizacije su u 2014. godini održale ukupno 68 edukativnih aktivnosti (poludnevni radionice, treninga, javni predavanja, seminara), u kojima su sudjelovale i predstavnice URS-a, vezanih uz temu nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama, nasilja u obitelji, seksualnog nasilja i nasilja među mladima putem kojih je educirano više od 1.500 osoba.

Partnerska organizacija Ženska soba održala je u 2014. godini sedam poludnevni radionice o rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju, četiri predavanja za studente/ice o rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju, četiri javna predavanja o rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju te jedan trening za predstavnike/ce institucija o provedbi *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*.

Partnerska organizacija CESI u travnju je održala jedan trodnevni seminar/trening u Donjoj stubici za trideset profesora/ica i pedagoga/inja srednjih škola iz različitih županija. Od rujna do studenog provedena je 51 školska akcija „Nasilne veze su bezveze“ u srednjim školama u kojima je sudjelovalo 1.180 učenika/ca (25% učenika, 75% učenica). Izrađena je i redovito ažurirana Facebook stranica „Nasilne veze su bezveze“ s primarnim ciljem sprečavanja nasilja u vezama adolescenata. Stranica broji preko 5.000 pratitelja/ica koji se svakodnevno obavještavaju o aktivnostima unutar projekta, osobito školskim akcijama i vijestima iz područja rodne ravnopravnosti.

URS je ostvario uspješnu suradnju na nacionalnoj i regionalnoj/lokalnoj razini pri provedbi brojnih aktivnosti projekta, šireći znanje i podižući svijest o neprihvatljivosti svih oblika nasilja i nužnosti nulte tolerancije na sve oblike nasilja nad ženama i djevojkama/djevojčicama, s različitim institucijama, organizacijama civilnog društva i županijskim/gradskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova. Do kraja prosinca 2014. godine distribuirano je 13.413 biltena/publikacija tiskanih u okviru ovog projekta.

2.1.6. Međunarodna politika i suradnja

Nastavljeno je s redovitim objavljivanjem informacija i vijesti putem zasebne podstranice „Ravnopravnost spolova u EU“ koja je izrađena u okviru internetske stranice URS-a www.ured-ravnopravnost.hr, a koja je posvećena politikama ravnopravnosti spolova EU. Ista uključuje informacije o sudjelovanju na sastancima Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene

politike i Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti za žene i muškarce EK, aktivnostima Europskog instituta za ravnopravnost spolova (dalje: EIGE), kao i o drugim aktivnostima koje se provode na razini EU uključujući poveznice na važne dokumente i statističke informacije.

2.1.6.1. Suradnja s Europskim institutom za ravnopravnost spolova

Suradnja s EIGE-om obuhvatila je aktivnosti vezane uz sudjelovanje u njegovom Stručnom forumu, Tematskoj mreži za rodno osviještenu politiku i Tematskoj mreži za edukaciju o ravnopravnosti spolova, sudjelovanje na većem broju drugih konzultativnih sastanaka kao i tematskim online raspravama na EuroGender mreži.

Ravnateljica, koja je članica Stručnog foruma od 2013. godine, u listopadu je sudjelovala na sastanku Stručnog foruma EIGE-a s predstavnicima/cama Europskog parlamenta u Strasbourgu. Cilj ove posjete bio je upoznavanje članova/ica Europskog parlamenta s ulogom i aktivnostima EIGE-a. Tim povodom ravnateljica je održala sastanke sa 6 hrvatskih europarlamentaraca/ki.

U studenom je održan 14. sastanak Stručnog foruma EIGE-a i 2. zajednički sastanak sa Upravnim odborom EIGE-a u Bruxellesu.

Na sastancima se, između ostalog, tematski razmatralo područje rada EIGE-a i načini približavanja njegovog rada ključnim dionicima, mogućnosti uključivanja muškaraca u pitanja vezana uz ravnopravnost spolova, izrada sektorskih priručnika, daljnji razvoj alata za rodno osviještenu politiku i razvoj Indeksa ravnopravnosti spolova.

EIGE je 2014. godine osnovao „Tematsku mrežu za rodno osviještene politike” koja ima za cilj uspostavljanje standarda kvalitete u edukacijama za uvođenje rodno osviještenih politika. Na prvom sastanku održanom u listopadu u Vilniusu, sudjelovala je savjetnica URS-a koja održava seminare za državne službenike/ce u Državnoj školi za javnu upravu i predstavnica CESI-a iz Zagreba koja je u svojstvu trenerice održala niz seminara za zaposlene u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tematska mreža posvećena je razvoju dijaloga između predstavnika/ca javne uprave, civilnog društva i akademske zajednice .

Savjetnica je u veljači sudjelovala u Ateni na konzultativnom sastanku na temu „Od praksi s potencijalom do dobrih praksi u području poduzetništva žena“. Na sastanku su predstavljena 24 primjera dobrih praksi u području poduzetništva žena te je u skladu s EIGE-ovom metodologijom u užu izbor od identificiranih 12 primjera kao primjer dobre prakse izabran program kreditiranja za poduzetnice kojeg od 2011. godine provodi Hrvatska banka za obnovu i razvitak u suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta i Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO).

Također je sudjelovala u lipnju na sastanku „Primjeri dobrih praksi u području poduzetništva žena“ koji je u organizaciji EIGE-a održan u Vilniusu. Cilj sastanka bio je razmjena informacija i poticanje rasprave o preprekama koje otežavaju intenzivniju poduzetničku aktivnost žena. Savjetnica je upoznala sudionike/ce sastanka sa *Strategijom razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine*.

Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je u studenom, u Vilniusu, na konzultativnom sastanku na temu „Dobre prakse na području pomirenja profesionalnog, obiteljskog i privatnog života“. Sastanak je okupio stručnjake/kinje iz vladinih tijela za ravnopravnost spolova, predstavnike/ce socijalnih partnera, organizacija civilnog društva i akademske zajednice. Na sastanku je predstavila mjere za poticanje očeva da sudjeluju u brizi za dijete putem stimulativnog modela korištenja roditeljskog dopusta, a prodiskutirani su i zanimljivi inovativni modeli za podjelu brige za starije ili ovisne članove obitelji između muškaraca i žena, uz potporu u procesu kolektivnog pregovaranja od strane socijalnih partnera.

Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je i na sastanku na temu „Žene u moći i odlučivanju“, koji je održan u listopadu, u Vilniusu. Sastanak je održan u kontekstu priprema EIGE-a za izradu izvještaja za potrebe luksemburškog predsjedavanja Vijećem EU o provedbi *Pekinske platforme za djelovanje* u području sudjelovanja žena u procesima odlučivanja i moći. Cilj sastanka na kojem je sudjelovalo 30-tak stručnjaka i stručnjakinja iz država članica EU s područja političkog, ekonomskog i društvenog odlučivanja, bio je identificirati kriterije za odabir najboljih primjera prakse za postizanje uravnotežene participacije žena i muškaraca na mjestima donošenja odluka, a koji su pogodni za primjenu i u drugim zemljama, te čiji je učinak nedvojbjen i mjerljiv.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je dostavljao na traženje EIGE-a i različita očitovanja i odgovore vezane uz podatke o stanju ravnopravnosti spolova u RH, kao i druga mišljenja na pojedine akte EIGE-a. Javnost je o radu EIGE-a informirana putem internetske stranice URS-a.

2.1.6.2. Regionalna suradnja

URS je u veljači 2014. godine organizirao u Hrvatskom saboru promociju dvojezičnog hrvatsko/engleskog zbornika radova „Žene u izgradnji mira: Pristupanje žena pravosuđu u postkonfliktnim zemljama“, koji je u izdanju URS-a tiskan u nakladi od 500 primjeraka i čija je gotovo cjelokupna naklada distribuirana u RH te u ostalim zemljama u Jugoistočnoj Europi putem mreže članica Regionalnog ženskog lobija. Zbornik sadrži izlaganja s istoimene regionalne konferencije održane u organizaciji Regionalnoga ženskoga lobija za mir, sigurnost i pravdu u jugoistočnoj Europi, 18. listopada 2012. godine u Gradskoj skupštini Grada Zagreba, pod

pokroviteljstvom tadašnjeg Predsjednika RH dr.sc. Ive Josipovića i uz potporu UN Women, URS-a i Gradske skupštine Grada Zagreba. Konferencija je, među ostalim, aktualizirala pitanje nepostojanja zakonskog okvira temeljem kojega bio bilo moguće seksualne zločine počinjene tijekom Domovinskog rata procesuirati kao ratni zločin i žrtvama osigurati određenu vrstu moralne i druge nadoknade.

Ravnateljica je održala uvodno izlaganje u veljači na predavljanju međunarodnog znanstvenog zbornika „Young Women in Post-Yugoslav Societies: Research, Practice and Policy“ nastalog u okviru Participacijskog programa UNESCO-a za 2012.-2013. godinu u organizaciji Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, kao rezultat međunarodne konferencije „Mlade žene i rodna ravnopravnost u post-jugoslavenskim društvima: istraživanja, prakse i politika“ koja je održana u studenom 2013. godine, pod pokroviteljstvom tadašnjeg Predsjednika RH dr.sc. Ive Josipovića i supokroviteljstvom Hrvatskog sociološkog društva. Organizatori konferencije bili su Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu i udruga CESI.

U prosincu je ravnateljica sudjelovala na radionici „Promicanje međunarodnih standarda u vezi tretmana zatvorenica u Jugoistočnoj Europi“ održanoj u organizaciji Ureda UN-a za droge i kriminal (dalje: UNODC) u Beču. Radionica je prva od aktivnosti vezanih za uključivanje elementa rodne jednakosti u UNODC Regionalni program za Jugoistočnu Europu.

2.1.7. Institucionalni mehanizmi i načini provedbe

URS je kao sunositelj provedbe zajedničkih aktivnosti za promicanje mjera iz *Nacionalne politike* u suradnji s drugim državnim tijelima, institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova i organizacijama civilnog društva inicirao i sudjelovao u velikom broju različitih tribina, okruglih stolova, kampanja i drugih aktivnosti.

Savjetnica URS-a održala je u Državnoj školi za javnu upravu tijekom 2014. godine 4 jednodnevna seminara o ravnopravnosti spolova (u ožujku, listopadu, studenom i prosincu) na kojima je ukupno sudjelovalo 53 službenika/ca. Na ovoj edukaciji do sada je sudjelovalo 238 osoba.

Ravnateljica je u listopadu održala predavanje na temu ravnopravnosti spolova polaznicima/cama jednogodišnjeg stručnog diplomatskog studija za mlade diplomate/tkinje Diplomatske akademije MVEP-a.

Ravnateljica je sudjelovala u siječnju na predavljanju projekta „Uklanjanje staklenog labirinta – jednakost prilika pri pristupu pozicijama ekonomskog odlučivanja u Hrvatskoj“ te na predavljanju rezultata istraživanja i okruglom stolu „Rodna uravnoteženost na upravljačkim razinama“ u organizaciji pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Hrvatske udruge poslodavaca u okviru navedenog projekta.

Nastavljena je suradnja sa županijskim/lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova te je u svibnju u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova Primorsko-goranske županije održana tematska sjednica na kojoj je ravnateljica uvodno izlagala na temu „Ravnopravnost spolova i politike Europske unije“.

Savjetnica je sudjelovala u travnju na okruglom stolu na temu „Zakonodavni i institucionalni okvir za ravnopravnost spolova u Republici Hrvatskoj“ u organizaciji Povjerenstva za ravnopravnost spolova općine Bedekovčina.

Županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova su poticala osnivanje gradskih i općinskih povjerenstava za ravnopravnost spolova upućivanjem dopisa i preporuka jedinicama lokalne samouprave, kao i raznim drugim aktivnostima. Prema dostupnim informacijama djeluje 90-tak gradskih i općinskih povjerenstava za ravnopravnost spolova te se suradnja sa županijskim povjerenstvima provodila kroz održavanje zajedničkih sastanaka, dostavljanje publikacija i drugih promidžbeno-informativnih materijala. Sukladno dostavljenim informacijama URS je objavljivao medijska izvještavanja o aktivnostima i ažurirao bazu osnovanih gradskih i općinskih povjerenstava izrađenu u okviru svoje internetske stranice.

Akcijske planove za provedbu *Nacionalne politike* do kraja 2014. godine donijelo je 18 županijskih skupština i Gradska skupština Grada Zagreba, osim Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije. Na internetskim stranicama URS-a www.ured-ravnopravnost.hr formirana je baza svih usvojenih Akcijskih planova.

U organizaciji URS-a 5. prosinca 2014. godine održana je VI. Koordinacija županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, na kojoj su sudjelovali predstavnici/e 15 županijskih povjerenstava i Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba. Sastanak Koordinacije županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova sazvan je s ciljem unaprjeđivanja i razmjene informacija i primjera dobre prakse u provedbi politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini uključujući predavljanje provedbe županijskih akcijskih planova za provedbu *Nacionalne politike*. Također je predavljen projekt „Moj glas protiv nasilja“, sufinanciran od EK kojeg URS provodi u partnerstvu s udrugama Ženska soba i CESI. Dopredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora održala je izlaganje o ravnopravnosti spolova u sportu.

Usvojeni su Zaključci Koordinacije kojima su pozvane jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na učinkovitiju i dosljedniju provedbu *ZORS-a* te osiguranje prostornih i administrativnih uvjeta kao i većih financijskih sredstva u županijskim proračunima za rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova s ciljem provedbe politike ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini. Splitsko-dalmatinska i Šibensko-kninska županijska skupština, koje do tada nisu izvršile svoje obveze, pozvane su da žurno imenuju povjerenstva za ravnopravnost spolova i donesu Akcijske planove za provedbu mjera *Nacionalne politike* na razini županija. Zaključeno je da će županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova nastaviti provoditi aktivnosti za poticanje osnivanja gradskih i općinskih povjerenstava za ravnopravnost spolova u svojim županijama, surađivati s njima te o istome redovito izvještavati URS. Županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Grada Zagreba uključit će se u provedbu aktivnosti u okviru projekta „Moj glas protiv nasilja“ te će na razini svojih županija promicati ciljeve projekta uz unaprjeđenje suradnje s dionicima na lokalnoj razini. S obzirom na nadolazeće izbore za zastupnike/ce u Hrvatski sabor krajem 2015. godine zaključeno je da će sudionici/e VI. Koordinacije provoditi aktivnosti za povećanje broja zastupnica u Hrvatskom saboru, uključujući monitoriranje izbornih lista vezano za redoslijed kandidata i kandidatkinja na kandidacijskim listama te da će u provedbi aktivnosti županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova surađivati s nevladinim udrugama i URS-om.

Sudionici/e VI. Koordinacije pozvali su nadležna tijela državne uprave da pokrenu zakonske mjere za etabliranje sporta kao mjesta sigurnog od nasilja, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da poduzmu mjere za povećanje dostupnosti i promociju sportskih aktivnosti za djevojčice u okviru školskih dodatnih programa.

Zaključke je URS dostavio nadležnim ministarstvima, Hrvatskom olimpijskom odboru, županima, županijskim skupštinama te medijima.

Aktivnosti vezane uz suzbijanje rodni stereotipa i uvođenje rodno osjetljive politike u medije bile su sastavni dio velikog broja drugih provedenih aktivnosti kao što je razvidno iz izvješća o provedbi niza drugih mjera.

URS je u prosincu 2014. godine financijski podržao projekt udruge Djeca susreću umjetnost „Sedmi kontinent u bolnici“ čiji je cilj bio medijsko opismenjavanje i promicanje tolerancije i nediskriminacije u osnovnoškolskoj populaciji na dugotrajnom liječenju u bolnicama (Klinički bolnički centar Zagreb, Dječja bolnica Srebrnjak, Klinika za dječje bolesti, Klinički bolnički centar „Sestre milosrdnice“ i Psihijatrijska bolnica za djecu i mladež). Osnovni ciljevi programa „Sedmi kontinent“, u kojemu je do sada sudjelovalo oko 15.000 osnovnoškolaca/ki jest

promicanje tolerancije, antidiskriminacije, radoznalosti, angažiranosti i društvene svjesnosti u dječjoj populaciji.

2.1.7.1. Twinning projekt „Potpora ravnopravnosti spolova“

URS je izradio prijedlog projektnog sažetka za twinning projekt „Potpora ravnopravnosti spolova“ (TF/HR/P1-M3-O3-01, TF TW). Okosnica i cilj projekta je jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova i povećanje učinkovitosti sudstva u predmetima vezanim za ravnopravnost spolova radi osiguravanja napretka u uklanjanju spolne diskriminacije na svim razinama, u suradnji s timom državnih službenika/ca iz neke od država članica EU. Planirano je da se projekt financira iz sredstava Prijelaznog instrumenta u iznosu od 570.000,00 eura, a iznosom od 30.000,00 eura iz nacionalnih proračunskih sredstava.

Projekt ima tri komponente od kojih je prva javna kampanja za podizanje osviještenosti građanstva o ravnopravnosti spolova i mehanizmima zaštite od diskriminacije. Druga komponenta se odnosi na jačanje kapaciteta nacionalnih institucionalnih mehanizama, njihovo osnaživanje i povećanje vidljivosti te međusobno umrežavanje i suradnja s drugim nacionalnim i europskim dionicima, a treća komponenta je vezana za jačanje kapaciteta sudstva. U okviru javne kampanje projekta izradit će se radio spot, veliki broj plakata i promotivni materijali te će se održati javne akcije u većim gradovima i omogućiti sudjelovanje nositelja projekta na TV i radio postajama. Također je predviđena izrada i tisak pet priručnika sadržajno povezanih s temama edukacijskih radionica posebno namijenjenih svakoj od pet ciljnih skupina (državni službenici/e, županijska i gradska povjerenstva za ravnopravnost spolova, dužnosnici/e i političari/ke, te suci i sutkinje). Indikatori uspješne provedbe projekta odnose se na poticanje političke podrške, suradnju s medijima u izvještavanju o građanima/kama koji uspješno koriste mehanizme zaštite od diskriminacije, povećanje broja tužbi i broja pravomoćnih presuda za spolnu diskriminaciju i jačanje kapaciteta nacionalnih institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova.

URS je tijekom 2014. godine, nakon usvajanja projektnog prijedloga od strane EK i Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU, započeo suradnju sa SAFU na izradi detaljnije projektne dokumentacije za međunarodni twinning natječaj. Projekt je korigiran i usklađivan sa stajalištima SAFU tijekom lipnja, rujna i studenog, a za analizu tržišta prikupljene su ponude od potencijalnih pružatelja roba i usluga za izradu i postavljanje plakata, radio spota, tiskanje priručnika i najam štandova za javna događanja s ciljem osvještavanja javnosti. Objava međunarodnog poziva za partnerski ugovor očekuje se u drugom kvartalu 2015. godine.

U skladu s pravilima za provedbu EU projekata, URS je 2014. godine osnovao Jedinicu za provedbu projekata te imenovao voditeljicu i zamjenicu programa. U lipnju su sve osobe uključene u izradu projektne dokumentacije potpisale Deklaraciju o objektivnosti i povjerljivosti, a voditeljica programa i Izjavu kojom potvrđuje potpise na Deklaraciji. URS je od listopada 2014. godine uključen u redovite mjesečne sastanke svih jedinica za provedbu projekata iz Programa IPA I i Programa Prijelaznog instrumenta u nadležnosti SAFU-a na kojima se s projektnim voditeljima/cama raspravljalo o napretku u projektnim aktivnostima. U SAFU su za potrebe mjesečnih sastanaka dostavljani Obrasci s podacima o svim novonastalim korekcijama projektne dokumentacije te Mjesečni izvještaji o napretku koje šalju voditelji/ice programa dužnosnici ovlaštenoj za ovjeravanje programa.

U skladu s obvezom svih institucija korisnica projekata iz IPA I i Prijelaznog instrumenta da dostavljaju svoja izvješća o provedbi projekata Upravi za strateško planiranje Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU, URS je dostavio dva izvješća (u ožujku i rujnu). Predstavnice URS-a sudjelovale su na sastanku Sektorskog nadzornog pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost u travnju i listopadu 2014. godine na kojima je raspravljano u statusu projektne dokumentacije. Tim povodom URS je istaknuo nužnost kadrovske jačanja Jedinice za provedbu projekata kao i potrebu osiguravanja radnog prostora za buduće twinning partnere.

Nastavno na navedeno URS je u prosincu 2014. godine poslao u Državni ured za upravljanje državnom imovinom zamolbu za rješavanje pitanja prostora za smještaj twinning stručnjaka te je pokrenuo postupak za odobrenje raspisivanja javnog natječaja za zapošljavanje stručnog suradnika/ce.

S ciljem jačanja stručnih kapaciteta za provedbu projekta djelatnice URS-a sudjelovale su na nizu seminara u sklopu programa „Otvorena vrata“ u organizaciji SAFU-a, a u lipnju je voditeljica Jedinice za provedbu projekata sudjelovala na sastanku osoba za upravljanje rizicima za IPA komponentu I. gdje je raspravljano o registru svih rizika unutar programa IPA I. i programa Prijelaznog instrumenta.

U okviru ovog projekta planirana je i izrada Vodiča za pitanja ravnopravnosti spolova u državnoj upravi.

2.2. Nadzor provedbe mjera *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine u 2014. godini*

URS je podnio Vladi RH *Izvešće o provedbi Nacionalne politike za ravnopravnost spolova 2011.-2015. godine, za razdoblje od 2011. do 2013. godine* koje je Vlada RH usvojila na svojoj 177. sjednici 23. srpnja 2014. godine.

Izvešće sadrži pregled provedbe mjera i najvažnijih postignuća u razdoblju od 2011. do 2013. godine, uz *Prilog* koji je uključio detaljan opis provedbe svake pojedine mjere temeljem dostavljenih očitovanja njihovih nositelja i sunositelja. Za provedbu mjera iz *Nacionalne politike* bilo je zaduženo ukupno 67 nositelja, većinom tijela državne uprave, drugih državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave od kojih je URS zatražio izvješća o provedbi mjera iz njihova djelokruga rada.

U okviru svog zakonom definiranog djelokruga rada URS je u izvještajnom razdoblju nastavio s aktivnostima nadzora provedbe pojedinih mjera iz *Nacionalne politike*.

U siječnju je upućen dopis MZOS-u vezano uz mogućnosti izrade jedinstvene baze podataka o različitim vrstama stipendija i izvorima stipendiranja, na koji je zaprimio odgovor resornog ministarstva u travnju kojim se očituje o odsustvu potrebe za izradom takve baze podataka s obzirom na trenutnu neujednačenost dostupnih podataka.

URS je u veljači 2014. godine uputio MZOS-u upit za dostavom podataka o radu Povjerenstva za prosudbu usklađenosti udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za osnovnu i srednju školu s nacionalnim i predmetnim kurikulumom, odnosno nastavnim planom i programom i *Udžbeničkim standardom* („Narodne novine“, broj 65/13) u odnosu na poštivanje etičkih zahtjeva navedenih u *Udžbeničkom standardu*, a osobito ravnopravnosti spolova. Služba za kurikulum, udžbenike i standard MZOS-a odgovorila je elektronskom poštom da su svi udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva prošli postupak prosudbe stručnih povjerenstava za ocjenu usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom, odnosno nastavnim planom i programom i *Udžbeničkim standardom*. Stručna povjerenstva prije početka rada dobila su detaljne upute za rad na prosudbi udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, naročito u utvrđivanju zahtjeva i standarda koji su propisani *Udžbeničkim standardom*. Dalje se navodi da su povjerenstva upućena i na članak 4., stavak 2. *Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu* („Narodne novine“, broj 27/10, 55/11 i 101/13) koji navodi da udžbenici i nastavna sredstva moraju ispunjavati, između ostalih zahtjeva, posebice ona koja se odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova.

Navodi se i da je u procesu prosuđivanja 790 udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava od mjeseca rujna 2013. do 15. siječnja 2014. godine sudjelovalo 340 stručnih povjerenstava. Konačno negativno mišljenje povjerenstva nije dobio niti jedan udžbenik i/ili dopunsko nastavno sredstvo zbog neispunjavanja etičkih zahtjeva.

MZOS napominje da su povjerenstva vodila mnogobrojne rasprave o promicanju ravnopravnosti spolova u udžbenicima, osobito u imenovanju strukovnih kvalifikacija, zvanja i zanimanja, kao i o jednakoj zastupljenosti u ilustracijama i fotografijama likova obaju spola. Stručna povjerenstva zajedničkom prosudbom zbog neispunjavanja etičkih zahtjeva uputila su udžbenike i/ili dopunska nastavna sredstva na doradu (nakladniku, autoru) kao npr. udžbenik prirode i društva za osnovnu školu, udžbenike stranih jezika za srednju školu i dr., upravo zbog potrebe ispravka u primjeren način promicanja ravnopravnosti spolova.

MZOS također navodi da su svi odobreni udžbenici i dopunska nastavna sredstva rodno senzibilizirani ispunjavajući etičke zahtjeve *Udžbeničkog standarda*.

U nadležne službe Vlade RH i Državni ured za upravljanje državnom imovinom poslan je upit o sudjelovanju žena u tijelima čije članove i članice imenuje Vlada RH, odnosno imenovanjima u izvještajnom razdoblju. Iz dostavljenih podataka proizlazi da je Vlada RH tijekom 2014. godine u razna povjerenstva, komisije i radne skupine imenovala 351 osobu, od toga 235 žena (66,95%) te 116 muškaraca (33,05%). Nadalje, Vlada RH je u razna upravna vijeća i upravne odbore agencija i sličnih institucija ukupno imenovala 255 osoba, od čega 102 žene (40%) te 153 muškaraca.

U siječnju je organiziran sastanak s predstavnicima Ministarstva financija na kojem je raspravljano o uvođenju rodno osjetljivog proračuna te su im podijeljeni priručnici o rodnom proračunu i drugi materijali o ovoj temi.

Budući da županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova nisu bila imenovana u Splitsko-dalmatinskoj i Šibensko-kninskoj županiji URS je zatražio žurno imenovanje povjerenstva za ravnopravnost spolova u siječnju i rujnu od županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije te u rujnu 2014. godine od županijske skupštine Šibensko-kninske županije. Ista nisu imenovana u izvještajnom razdoblju.

3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova – Provedba članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova

Temeljem članka 11. *ZORS-a* tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države obvezna su primjenjivati posebne mjere i donijeti planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova koje prethodno odobrava URS. Prema važećem popisu trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu i popisa tijela državne uprave radi se o 111 pravnih subjekata koji su trebali izraditi planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od četiri godine (59 trgovačkih društava i 52 tijela državne uprave).

Tijekom 2014. godine URS je postupao na osnovu 16 dostavljenih planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, od kojih je njih 9 dostavljeno prvi puta, dok se kod drugih 7 radi o nadopunjenim i korigiranim planovima sukladno mišljenju i komentarima URS-a s ciljem unaprjeđenja kvalitete sadržaja dokumenta.

URS je, nakon analize svih pristiglih planova djelovanja, izradio 22 akta od čega je odobrenje URS-a dobilo 6 planova djelovanja (od čega 1 državna upravna organizacija, 4 ureda državne uprave u županijama i 1 državna agencija), a 16 zasebnih mišljenja i sugestija za doradu ili nadopunu plana URS je uputio na adrese 2 ministarstva, 1 državne upravne organizacije, 12 ureda državne uprave u županijama te 1 državne agencije.

Od 20 ministarstava, 9 planova djelovanja je odobreno, a 9 je još u fazi dorade. Od 20 ureda državne uprave u županijama njih 6 nije dostavilo niti prvu verziju plana djelovanja, 7 planova je odobreno dok je ostalih 7 u fazi dorade.

4. Međunarodna suradnja i izrada nacionalnih izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova

Prioriteti u ispunjavanju međunarodnih obveza većinom su se odnosili na proces izvještavanja prema obvezama pred tijelima UN-a te aktivnosti vezane uz suradnju s institucijama EU.

4.1. Izrada nacionalnih izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza

4.1.1. Izvješće Republike Hrvatske o primjeni Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (1995)

URS je izradio i u svibnju 2014. godine dostavio UN-ovoj Gospodarskoj komisiji za Europu (dalje: UNECE) *Izvješće Republike Hrvatske o primjeni Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (1995) i rezultata 23. posebne sjednice Opće skupštine UN-a (2000) – Peking +20*. Izvješće uključuje iscrpan pregled postignuća i izazova u promicanju ravnopravnosti spolova i osnaživanju žena od 1995. godine do danas, kao i napretka u provedbi kritičnih područja zabrinutosti *Platforme za djelovanje* od 2009. godine. Isto je dostupno za preuzimanje na internetskoj stranici URS-a <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/images/pdf/peking%2020%20-%2014%20%205%20%20final%20cro.pdf>.

Ravnateljica je sudjelovala na regionalnom preglednom sastanku o provedbi *Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (Peking+20)* pod nazivom „Ravnopravnost spolova i osnaživanje žena i djevojaka za održivi razvoj na području Europe“ koji je u organizaciji UNECE-a i UN Women održan u Ženevi, 6. i 7. studenog 2014. godine. Regionalni sastanak održan je uoči 20. obljetnice od donošenja *Pekinške Deklaracije i Platforme za djelovanje* čije obilježavanje na globalnoj razini je na 59. sjednici Komisije za status žena UN-a u New Yorku 2015. godine. Na sastanku se vodila rasprava o najvažnijim postignućima i preprekama u provedbi ovih ključnih strateških dokumenata u okviru nekoliko panela posvećenih dugoročnim trendovima u promicanju ravnopravnosti spolova i osnaživanju žena na području Europe te budućim aktivnostima u promicanju ravnopravnosti spolova za uključiva i održiva društva.

UNECE je za potrebe ovog sastanka izradio izvještaj pod nazivom „Regionalni pregled napretka: regionalna sinteza“ na temelju dostavljenih nacionalnih izvješća o provedbi *Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje*. U ovom izvještaju UNECE je među značajna postignuća

RH istaknuo petogodišnja donošenja *Nacionalne politike*, donošenje *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji 2011.-2016.* („Narodne novine“, broj 20/11), *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine* („Narodne novine“, broj 77/14), *Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice*, izmjene *Zakona o mirovinskom osiguranju* („Narodne novine“, broj 121/10) iz 2010. godine kojim se starosna granica za žene postupno izjednačava s dobnom granicom za muškarce, produljenje minimalnog trajanja roditeljskog dopusta u 2013. godini s tri na četiri mjeseca, nacrt *Prijedloga Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu*, *Kazneni zakon* iz 2011. godine kojim su uvedene strože kazne za počinitelje kaznenog djela prema članu obitelji te *Zakon o lokalnim izborima* („Narodne novine“, broj 144/12) iz 2012. godine koji traži uravnoteženo sudjelovanje oba spola na izbornim listama. Kao postignuća navedeno je i značajno povećanje udjela žena u poduzetništvu od 2002. do 2013. godine te sudstvu i Hrvatskom saboru od 1995. do danas. Kao izazovi izdvojeni su mirovine žena koje su u prosjeku 15,9% manje od mirovina muškaraca i smanjenje minimalne kazne za kazneno djelo silovanja s najmanje tri na najmanje jednu godinu kazne zatvora.

URS je preveo na hrvatski jezik i tiskao u nakladi od 1.500 primjeraka *Pekinsku deklaraciju*, koja je dostupna za preuzimanje na internetskoj stranici URS-a.

4.1.2. Četvrto i peto periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

URS je u studenom 2014. godine od Glavnog tajnika UN-a zaprimio popis većeg broja dodatnih pitanja vezanih za ranije dostavljeno (2013. godine) *Četvrto i peto periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena*. U svojstvu koordinatora izvještavanja URS je od nadležnih tijela državne uprave zatražio odgovore na dostavljena pitanja iz njihova djelokruga rada. Objedinjeni odgovori upućeni su UN-ovom Odboru za uklanjanje diskriminacije žena u veljači 2015. godine. URS je obaviješten da će se predstavljanje Četvrtog i petog periodičnog izvješća Republike Hrvatske održati na 61. sjednici UN Odbora za uklanjanje diskriminacije žena u srpnju 2015. godine u Ženevi.

4.1.3. Milenijski ciljevi razvoja: Ravnopravnost spolova

MVEP je organizirao u svibnju 2014. godine radni sastanak s predstavnicima/cama državne uprave na kojem su definirane aktivnosti vezane uz pripremu završnog izvješća o postignućima

RH u provedbi UN-ovih Milenijskih razvojnih ciljeva. URS je u lipnju dostavio MVEP-u prilog s podacima o napretku u ostvarivanju 3. Milenijskog cilja razvoja: Ravnopravnost spolova i osnaživanje žena za potrebe izrade podloga za govor izaslanstva RH u okviru sastanka Visokog segmenta ECOSOC-a. U prosincu je URS dostavio MVEP-u detaljni pregled postignuća u ostvarivanju 3. Milenijskog cilja razvoja sukladno nacionalnim indikatorima napretka.

4.1.4. Partnerstvo za jednake budućnosti

RH je pristupila *Partnerstvu za jednake budućnosti* (EFP Equal Futures Partnerships) 2013. godine u Washingtonu, kojom prigodom je predstavljen Nacionalni plan sudjelovanja Republike Hrvatske u ovoj inicijativi za razdoblje od 2013. do 2014. godine. *Partnerstvu za jednake budućnosti*, koje je osnovano na inicijativu SAD-a, pridružilo se tijekom tri godine postojanja 27 država i jedna regionalna organizacija, a uz podršku strateških partnera (UN Women i Svjetske banke) postaje sve značajnijim forumom za razmjenu najboljih praksi, iskustava i ekspertize stručnjaka u političkom i ekonomskom osnaživanju žena.

URS je tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano surađivao s MVEP-om vezano uz sudjelovanje RH u ovoj inicijativi. U rujnu je MVEP-u dostavljen Prilog URS-a za izradu Izvješća o provedbi aktivnosti iz *Nacionalnog plana sudjelovanja Republike Hrvatske u međunarodnoj inicijativi Sjedinjenih Američkih Država „Partnerstvo za jednake budućnosti“*, za razdoblje od rujna 2013. do rujna 2014. godine.

4.2. Suradnja s Europskom komisijom

Od pristupanja RH EU ravnateljica u svojstvu punopravne članice sudjeluje u radu Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike i Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti za žene i muškarce EK.

Ravnateljica je u svibnju i studenom sudjelovala na 43. i 44. sastanku Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti za žene i muškarce EK u Bruxellesu. Na sastancima EK redovito predstavlja najnoviji razvoj u području ravnopravnosti spolova u EU, a raspravljalo se i o stajalištima Savjetodavnog odbora vezanim za preostale izazove i prioritete u području ravnopravnosti spolova u EU, unaprjeđenju prikupljanja podataka o nasilju nad ženama, Strategiji Europa 2020 i drugim pitanjima.

U rujnu je ravnateljica sudjelovala na sastanku Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike koja je u okviru talijanskog predsjedanja Vijećem EU održana u Rimu. Na

sastanku je bilo riječi o pripremama za sudjelovanje na 59. sjednici Komisije za status žena UN-a, zatim o izvješću EU o provedbi *Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje* povodom 20. obljetnice njenog donošenja, kao i o ravnopravnosti spolova u kontekstu Strategije Europa 2020. Skupina visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike sastaje se dva puta godišnje u zemlji koja predsjedava Vijećem EU, a jedan od njenih najvažnijih ciljeva osiguravanje je aktivne podrške predsjedatelju Vijeća EU putem identificiranja politika i pitanja koja bi trebala biti razmatrana iz perspektive ravnopravnosti spolova.

U listopadu je u okviru talijanskog predsjedanja Vijećem EU u Rimu održana konferencija visoke razine u okviru aktivnosti kojima se obilježava dvadeset godina usvajanja *Pekinške platforme za djelovanje* pod nazivom „Rodna ravnopravnost u Europi: nedovršen posao? - Pregled 20 godina nakon *Pekinške platforme za djelovanje*“ na kojoj su sudjelovale djelatnice URS-a. Tematski paneli bili su posvećeni ravnopravnosti spolova na tržištu rada, ravnopravnosti spolova kao preduvjetu za održivi rast i inkluzivni razvoj kao i suzbijanju svih oblika nasilja u obitelji, a u okviru rasprava koje su održane pružen je pregled trenutne situacije i postignuća na svakom od područja.

Savjetnica je sudjelovala u studenom na pravnom seminaru o provedbi *Zakona o ravnopravnosti spolova* i suzbijanju diskriminacije koji je u organizaciji EK održan u Bruxellesu.

URS je izradio i dostavio Odjelu za ravnopravnost spolova Opće uprave za pravosuđe EK očitovanje na *Nacrt mišljenja o prikupljanju podataka o problematici rodno uvjetovanog nasilja*, pripremljen od strane Radne skupine Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti za žene i muškarce pri EK.

Za potrebe „Istraživanja o primjeni Direktive 2011/99/EU o mjerama zaštite protiv rodno uvjetovanog nasilja“ Odjela za ustavno pravo Autonomnog Sveučilišta u Barceloni, u srpnju su Odjelu dostavljeni ažurirani podaci za RH o primjeni navedene Direktive na nacionalnoj razini. Istraživanje se od 2013. godine provodi u okviru projekta “Towards an efficient implementation of the European Protection Order against gender violence”, sufinanciranog u sklopu Daphne III Programa EU.

URS je sudjelovao u izradi usuglašavanja nacionalnih stajališta vezanih uz *Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o poboljšanju ravnopravnosti spolova među neizvršnim direktorima tvrtki koje su registrirane na burzi i s time vezanim mjerama* putem nadležnih resora (Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava i Ministarstvo socijalne politike i mladih) i Stalne misije RH pri EU.

Ministarstvu pravosuđa dostavljen je prilog Izvješću RH o primjeni *Direktive 2004/113 o provedbi načela jednakog postupanja prema ženama i muškarcima u pristupu i nabavi roba, odnosno pružanju usluga*.

EU koordinaciji MVEP-a dostavljeno je očitovanje za izradu nacionalnog stajališta za Vijeće EU vezano uz područje Obrazovanje, mladi, kultura i sport.

Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku dostavljen je prilog o primjeni *Direktive 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji se bave djelatnošću u okviru samozapošljavanja*.

4.3. Suradnja s Vijećem Europe

Ravnateljica URS-a nacionalna je kontakt osoba za provedbu Transverzalnog programa VE na području ravnopravnosti spolova.

Od rujna 2014. godine ravnateljica je članica Komisije za ravnopravnost spolova VE koja kao pododbor Europskog odbora za socijalnu koheziju, ljudsko dostojanstvo i ravnopravnost okuplja predstavnike/ce svih 47 država članica VE. Savjetnica u URS-a sudjelovala je na redovnom sastanku ove Komisije održanom u studenom, u Strasbourgu.

Kao što smo ranije naveli u Zagrebu je URS organizirao javno predstavljanje *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2014. do 2017. godine* koju je preveo na hrvatski jezik i tiskao u nakladi od 1.000 primjeraka. Hrvatsko izdanje uvršteno je na internetske stranice VE.

URS je primjerke ove *Strategije* distribuirao nadležnim institucijama, političkim strankama, organizacijama civilnog društva, lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova te na različitim konferencijama, radionicama, seminarima i sastancima.

Na molbu VE URS je Ministarstvu socijalne politike i mladih dostavio primjerke *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2014. do 2017. godine* na hrvatskom jeziku, za potrebe održavanja međunarodne Konferencije o provedbi *Strategije Vijeća Europe za prava djeteta 2012. – 2015.* koja je održana u ožujku u Dubrovniku.

VE zahvalilo je URS-u na aktivnostima koje provodi s ciljem promicanja standarda i politika VE u području ravnopravnosti spolova. Informacija o aktivnostima URS-a uvrštena je u „*Izvještaj o implementaciji Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2014. do 2017. godine u 2014. godini*“.

RH je u srpnju 2014. godine uvrštena u tiskano i online izdanje kompilacije primjera dobre prakse publikacije VE „Ravnopravnost spolova i mediji na nacionalnoj razini“. Među primjerima dobre prakse država članica VE naveden je i okrugli stol „Žene i mediji“, koji je URS organizirao

2010. godine, kao i tiskanje i distribucija publikacija vezanih uz ravnopravnost spolova i medije: *Uspostavljanje ravnoteže - Ravnopravnost spolova u novinarstvu i Žene i novinari/ke imaju prednost* u izdanju Biblioteke „ONA“ URS-a.

4.4. Drugi oblici međunarodne suradnje

Ravnateljica je u studenom sudjelovala na seminaru održanom u Bruxellesu u organizaciji švedskog Ministarstva obrazovanja i znanosti i Švedskog instituta, o utjecaju i rezultatima švedskog zakonodavstva o zabrani trgovanja seksualnim uslugama.

U listopadu je pomoćnica ravnateljice sudjelovala u radu međunarodne konferencije „Muške politike – doprinos ravnopravnosti spolova“ u Beču, u organizaciji resornih ministarstva Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke i Velikog vojvodstva Luxembourg. Konferencija je pružila uvid u načine na koje, dio država članica EU, u kontekstu provedbe politike jednakih mogućnosti, nude pomoć muškarcima da se kvalitetnije ostvare kao osobe, ali i kao očevi i kao partneri. Prezentirani modeli uključili su i modele pojačane brige za zdravlje muškaraca, uklanjanje rodni stereotipa pri izboru zanimanja, modele za fleksibilizaciju radnoga vremena i druge međusobno povezane aspekte mehanizama za postizanje rodne jednakosti.

Tijekom 2014. godine ravnateljica i djelatnice URS-a održale su sastanke sa stranim delegacijama u okviru njihova službenog posjeta RH koje su izrazile interes za upoznavanje s radom URS-a.

Ravnateljica je u travnju održala sastanak sa Marcom Salarisom, prvim tajnikom u Veleposlanstvu Talijanske Republike u RH, na kojem su razmijenjena stajališta o općem društvenom položaju žena kao i o aktivnostima vezanim uz suzbijanje diskriminacije LGBT osoba.

U svibnju je savjetnica održala sastanak sa aktivistkinjama i aktivistima iz Albanije u sklopu projekta Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva „Suradnjom do uspješnijeg zagovaranja za prava LGBT osoba u Albaniji“ u organizaciji Lezbijske grupe KONTRA.

U lipnju su djelatnice URS-a održale sastanak s delegacijom Ureda pravobraniteljice Arapske Republike Egipat i Nacionalnog vijeća za žene, u okviru njihova petodnevnog studijskog posjeta RH, kao i sastanak sa delegacijom Bosne i Hercegovine iz Udruženja „Žena i porodica“ u organizaciji Regionalnog centra za jednakost spolova.

U rujnu je održan sastanak sa gđom Robabe Nayibi, zastupnicom u Vijeću pokrajine Balkh na sjeveru Afganistana, sa sjedištem u Mazar-e Sharifu i afganistanskom koordinatoricom višegodišnjeg projekta međunarodne razvojne suradnje RH u Afganistanu – Podrške ženskom

poduzetništvu kroz projekt izrade tepiha i voditeljica NVO udruge SSYWCO (Social Services for Young Women and Children Organization) u Mazar-e Sharifu.

Djelatnice URS-a održale su u rujnu sastanak s Dianom Matijas-Vengar i Nikolinom Paić iz Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država, vezano uz radionicu Guardian Angel Community Service Centera iz Illinois, posvećenu problematici nasilja nad ženama koja je održana u listopadu 2014. godine.

Savjetnica je održala u prosincu održala pripremni sastanak s hrvatskim diplomatom upućenim na dužnost savjetnika visokog civilnog predstavnika u Sektoru sjever TAAC-RSM u Afganistanu.

5. Suradnja s tijelima državne uprave

URS trajno surađuje s drugim tijelima državne uprave sudjelujući u radu velikog broja radnih tijela, skupina i povjerenstava, kao i dostavljanjem traženih priloga, izvješća i očitovanja na prijedloge zakona i drugih akata.

Osim provedbe i nadzora provedbe *Nacionalne politike* URS je zadužen i za provedbu pojedinih mjera iz *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016. godine* („Narodne novine“, broj 20/11), *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* („Narodne novine“, broj 63/07), *Nacionalnog akcijskog plana za provedbu rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325(2000) o položaju žena, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija, Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine* i *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine*.

U URS-u je u izvještajnom razdoblju izrađeno **37** različitih izvješća, očitovanja i mišljenja za potrebe pojedinih tijela državne uprave vezano uz provedbu prethodno navedenih dokumenata kao i temeljem drugih propisanih obveza. Najviše se surađivalo s Ministarstvom socijalne politike i mladih, Ministarstvom poduzetništva i obrta, MVEP-om, Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava te Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH.

U veljači je URS na temelju traženja Ministarstva financija revidirao i nadopunio svoj *Strateški plan za razdoblje 2014.-2016.* novim aktivnostima kojima se ostvaruju posebni ciljevi, a

povezane su s važećim proračunom za 2014. godinu. Imenovane su i osobe zadužene za praćenje svih predloženih načina ostvarenja cilja. Strateški plan URS-a uvršten je u *Strateški plan Vlade Republike Hrvatske* za navedeno razdoblje, te je dio općeg cilja „Učinkovita koordinacija i provedba specifičnih Vladinih programa i strategija“.

U lipnju 2014. godine URS je radio na izradi dijela *Strateškog plana Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2015.-2017.* u okviru posebnog cilja “Uklanjanje spolne diskriminacije i stvaranje uvjeta za stvarnu ravnopravnost muškaraca i žena u društvu“. U odnosu na ranije strateško razdoblje zadržan je način ostvarenja cilja koji se odnosi na osvještavanje javnosti o još uvijek prisutnim stereotipima, različitim oblicima diskriminacije u privatnom i javnom životu, zakonskim mehanizmima zaštite te jačanje svijesti građana i građanki o potrebi utjecaja na promjene, a nadodan je novi način ostvarenja cilja koji se povezuje s provedbom nacionalnih i međunarodnih obveza (Povećati sposobnost za praćenje provedbe mjera za uklanjanje neravnopravnosti između žena i muškaraca temeljem nacionalnih i EU strategija kao i međunarodnih obveza) te dva načina koja su povezana s provedbom Twinning projekta (Stvoriti uvjete za izradu strategije uvođenja načela ravnopravnosti spolova u sve politike i na svim razinama kroz jačanje kapaciteta javne uprave na centralnoj, županijskoj i lokalnoj razini i Stvoriti uvjete za adekvatnu pravnu zaštitu građana i građanki od diskriminacije temeljem spola). Napravljena je i procjena rizika u ostvarivanju posebnog cilja, a vrijednost EU Indeksa ravnopravnosti spolova za Hrvatsku uvršten je kao novi pokazatelj krajnjeg učinka. Budući da istraživanje svake godine povodi EIGE vrijednost indeksa je objektivni i neovisni nacionalni pokazatelj napretka u ovom području.

Na traženje Ministarstva financija, u listopadu 2014. godine, URS je dostavio mišljenje i prijedloge na nadopune teksta *Strategije Vladinih programa za razdoblje 2015.-2017.* Prijedlozi su uglavnom bili vezani za iskazivanje statističkih podataka po spolu, sukladno čl. 17. *ZORS-a*.

Temeljem traženja Ureda za unutarnju reviziju, u studenom je dostavljena Tablica poslovnih procesa URS-a, s pripadajućim aktivnostima i rizicima, a u prosincu popunjeni Upitnik za procjenu rizičnosti poslovanja i Popis projekata URS-a financiranih u okviru programa EU. Na osnovu dostavljene dokumentacije Ured za unutarnju reviziju predložio je da jedan od tri procesa, koje je URS ocijenio s većim i srednjim rizikom, bude uvršten u Godišnji plan unutarnje revizije ureda i službi Vlade RH za 2015. godinu. Tri procesa koja je Ured za unutarnju reviziju razmatrao kao moguća područja revizije u narednom razdoblju su sljedeća: a) Osvještavanje javnosti o još uvijek prisutnim stereotipima, različitim oblicima spolne diskriminacije u privatnom i javnom životu, zakonskim mehanizmima zaštite te jačanje svijesti građana/ki o potrebi utjecaja na promjene; b) Stvaranje uvjeta za izradu strategije uvođenja načela ravnopravnosti spolova u sve

politike i na svim razinama kroz jačanje kapaciteta javne uprave na svim razinama; c) Stvaranje uvjeta za adekvatnu pravnu zaštitu građana i građanki od spolne diskriminacije.

Kao koordinatorica za Uniju za Mediteran ispred URS-a ravnateljica je u ožujku sudjelovala na koordinacijskom sastanku pri MVEP-u sazvanom uoči održavanja Konferencije Unije za Mediteran o projektima na području društveno-ekonomskog osnaživanja žena na Euro-Mediteranu "Women Socio-Economic Empowerment: Projects for Progress" u Barceloni, 26. i 27. ožujka 2014. godine.

U nastavku donosimo pregled izvješća, očitovanja i mišljenja dostavljenih pojedinim tijelima državne uprave tijekom 2014. godine:

- Očitovanje na Nacrt prijedloga strategije bobe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj (2014. – 2010.) – Koordinaciji za društvene djelatnosti i ljudska prava Vlade RH;
- Mišljenje na Prijedlog Nacionalnog programa za mlade, od 2014. do 2017. godine - Ministarstvu socijalne politike i mladih;
- Mišljenje na Prijedlog Odluke o izmjeni *Odluke o osnivanju Savjeta za mlade Vlade RH* - Ministarstvu socijalne politike i mladih;
- Izvješće o provedbi mjera iz *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* u 2013. godini – Ministarstvu socijalne politike i mladih;
- Mišljenje o konačnom nacrtu Izvješća za 2013. godinu o provedbi *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* - Ministarstvu socijalne politike i mladih;
- Mišljenje i prijedlozi mjera i prioriteta za izradu Nacrta Operativnog plana provedbe *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine*, za razdoblje od 2014. do 2015. godine - Ministarstvu socijalne politike i mladih;
- Samoprocjena ispunjenosti tematskih i općih ex ante uvjetovanosti radi korištenja europskih strukturnih i kohezijskih fondova u razdoblju 2014.-2020. - Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava;
- Prijedlog Akcijskog plana za ispunjavanje kriterija za ostvarenje ex ante uvjeta za kriterij ravnopravnost spolova kao dio Nacionalnog plana za provedbu ESI fondova - Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava;

- Očitovanje na prijedlog zaključaka Vijeća EU - Žene i gospodarstvo: Ekonomska neovisnost u perspektivi s nepunim radnim vremenom i samozapošljavanjem – Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava;
- Prijedlog izmjena i dopuna *Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.* u kontekstu prevladavanja rodni stereotipa u izboru zanimanja i stvaranja uvjeta za rodnu ravnotežu u izboru strukovnih škola – Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava;
- Očitovanje na prvu inačicu Izvješća Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010. - 2013. godine – Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Očitovanje na drugu inačicu Izvješća Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010. - 2013. godine – Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Mišljenje o prijedlogu Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine – Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Mišljenje o prijedlogu Zaključka Vlade Republike Hrvatske u svezi Izvješća o provedbi Strategije razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj, za razdoblje od 2010. do 2013. godine – Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Mišljenje o prijedlogu Zaključka Vlade Republike Hrvatske u svezi Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine (uključujući i Akcijski plan kao sastavni dio Strategije) – Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Mišljenje o prijedlogu Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Međuresorne radne skupine za koordinaciju provedbe Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. - Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Polugodišnje Izvješće o provedbi Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. do 2020. godine - Ministarstvu poduzetništva i obrta;
- Očitovanje na Prijedlog Programa Vlade RH za preuzimanje i provedbu pravne stečevine za 2015. godinu – MVEP-u;
- Očitovanje na Operativni program Konkurentnosti i kohezija 2014.-2020. – Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova EU;
- Prigovor na sadržaj Upitnika o uključivanju horizontalnih pitanja koji je sastavni dio Uputa za pripremu i provedbu projekata za programsko razdoblje 2007.-2013. - Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova EU;
- Očitovanje na Nacrt prijedloga Zakona o državnoj službi - Ministarstvu uprave;
- Mišljenje Ureda o „Paktu 2014-2020 za Europu različitosti i borbu protiv rasizma“ - Ministarstvu pravosuđa;

- Očitovanje na Nacrt konačnog prijedloga zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama - Ministarstvu pravosuđa;
- Odgovor na Zastupničko pitanje dr.sc. Mirele Holy, u vezi s izradom Nacionalnog programa za suzbijanje diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta – Ministarstvu pravosuđa;
- Mišljenje o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona - Ministarstvu pravosuđa;
- Prilog za izlaganje o zakonodavnom okviru i ocjeni stanja u RH na temu nasilja nad ženama/uklanjanja genitalnog sakaćenja, za potrebe sastanka Radne skupine Vijeća EU o temeljnim pravima, pravima građana i slobodnom kretanju osoba - Ministarstvu pravosuđa;
- Mišljenje o tekstu nacрта Zaključaka Vijeća EU na temu Prevencije i suzbijanja svih oblika nasilja nad ženama, uključujući spolno sakaćenje žena - Ministarstvu pravosuđa;
- Komentare na kriterije odabira za podmjere 4.1. i 4.2. Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. – Ministarstvu poljoprivrede;
- Izvješće za 2013. godinu o provedbi mjera iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine – Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH;
- Mišljenje na Nacrt izvješća za 2013. godinu o provedbi mjera Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine – Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH;
- Mišljenje na Nacrt Izvješća o poduzetim aktivnostima u vezi s preporukama pučkog pravobranitelja iz Izvješća o radu pučkog pravobranitelja za 2012. godinu, Izvješća o pojavama diskriminacije za 2012. godinu i Godišnjeg izvješća o obavljanju poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma u 2012. godini - Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH;
- Očitovanje na Izvješće o provedbi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata u 2013. godini – Uredu za udruge Vlade RH;
- Prilog za izradu Nacrta pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj – Uredu za udruge Vlade RH;
- Očitovanje na Prijedlog Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge - Uredu za udruge Vlade RH;

- Podaci o provedbi Nacionalnog akcijskog plana za provedbu rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija u 2014. godini – Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova;
- Podaci o provedbi Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015. godine u 2013. godini – Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Ravnateljica i savjetnice sudjelovale su u radu sljedećih radnih tijela pri tijelima državne uprave:

1. Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna - Ured za udruge Vlade RH;
2. Radna skupina za provedbu Operativnog plana *Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva* - Ured za udruge Vlade RH;
3. Povjerenstvo za ljudska prava - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH;
4. Radna skupina radi prikupljanja podataka o ženama u ruralnim područjima - Ministarstvo poljoprivrede;
5. Koordinacija za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata, te mjerama *Akcijskog plana za strategiju suzbijanja korupcije* - Ured za udruge Vlade RH;
6. Savjet za mlade Vlade RH - Ministarstvo socijalne politike i mladih;
7. Radna skupina za provedbu mjera *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine* - Ministarstvo socijalne politike i mladih;
8. Partnerski odbor za procjenu prijave i dodjelu nagrade „Ključna razlika za 2013. godinu“ koja se dodjeljuje poslodavcima za raznolikost u ljudskim potencijalima - Institut za razvoj tržišta rada u suradnji sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, portalom MojPosao.net i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje;
9. Međuresorna radna skupina za europske poslove - MVEP;
10. Stručna radna skupina za izradu *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine* - Ministarstvo poduzetništva i obrta;
11. Međuresorna radna skupina za koordinaciju provedbe *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2014. do 2020. godine* – Ministarstvo poduzetništva i obrta;

12. Tematska radna skupina II za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020. iz područja tematskog cilja „Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture“ - Ministarstvo poduzetništva i obrta;
13. Tematska radna skupina V. za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje EU 2014.-2020. iz područja tematskih ciljeva „Zapošljavanje i mobilnost radne snage“, „Socijalno uključivanje i borba protiv siromaštva“, „Obrazovanje i cjeloživotno učenje“ – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava;
14. Sektorski nadzorni odbor za IPA komponentu IV. *Operativni program Razvoj ljudskih potencijala* – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava;
15. Sektorski nadzorni odbor za IPA komponentu III c. *Operativni program za regionalnu konkurentnost* – Ministarstvo gospodarstva;
16. Upravljački odbor projekta „Žene na tržištu rada“ u sklopu IV. Komponente IPA *Razvoj ljudskih potencijala* – Hrvatski zavod za zapošljavanje;
17. Program EU za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava;
18. Nadzorni odbor „u sjeni“ za *Operativni program Regionalna konkurentnost* sa svrhom pripreme za korištenje strukturnih fondova – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU;
19. Nadzorni odbor „u sjeni“ za *Operativni program Razvoj ljudskih potencijala* sa svrhom pripreme za korištenje strukturnih fondova – Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava;
20. Odbor za praćenje provedbe *Operativnog programa za ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2007.-2013.* - Ministarstvo poljoprivrede;
21. Odbor za praćenje *Operativnog programa za konkurentnost i koheziju 2014.-2020.* – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU;
22. Privremeni Odbor za praćenje provedbe *Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.* – Ministarstvo poljoprivrede;
23. Međuresorna radna skupina za pripremu sudjelovanja Republike Hrvatske u procesu pregovaranja Ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda - MVEP;
24. Radna skupina za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje diskriminacije – Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH.

Predstavnice URS-a redovito su prema potrebi sudjelovale u radu Koordinacije za društvene djelatnosti i ljudska prava, Koordinacije za unutarnju i vanjsku politiku, Koordinacije za vanjsku i

europsku politiku i Koordinacije za odnose s javnošću Vlade RH, te Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

5.1. Zaprimanje predstavki građana/ki

Člankom 18., stavak 2., alineja 10. *ZORS-a* URS zaprimljene predstavke stranaka o povredama odredbi navedenog *Zakona* i drugih propisa prosljeđuje pravobranitelju/ici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim tijelima.

U 2014. godini URS je zaprimio ukupno 33 predstavke, od toga 27 od strane fizičkih osoba, 1 od institucije (predmet prosljeđen na nadležno postupanje od strane Ministarstva pravosuđa) i 5 od strane udruga. Od ukupnog broja zaprimljenih predstavki 1 je bila upućena od strane anonimne fizičke osobe.

Na znanje su zaprimljene 3 predstavke - 1 vezana uz povredu dostojanstva zaposlenice, 1 pritužba na postupak provedbe prijamnog ispita za djecu s poteškoćama u razvoju u Školi za dizajn, grafiku i održivu gradnju u Splitu te 1 pritužba na rad policijskih službenika vezano uz slučaj obiteljskog nasilja.

Također su zaprimljena ukupno 3 komentara - 2 vezana uz problematiku diskriminacije pri zapošljavanju i 1 komentar na diskriminaciju na temelju spolne orijentacije u književnom djelu.

URS je postupao vezano uz ukupno 27 predstavki, od kojih je na 17 predstavki neposredno pisanim putem odgovoreno podnositelju/ci predstavke.

6 predstavki prosljeđeno je na daljnje postupanje pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, a 4 su upućene na daljnje nadležno postupanje sljedećim tijelima, uz dostavljanje pisane obavijesti podnositeljima/cama pritužbi: predsjedniku Hrvatskog sindikata djelatnika/ca u kulturi i pravobraniteljici za ravnopravnost spolova (1 predstavka), pomoćniku ministra i koordinatorici za ravnopravnost spolova u MZOS-u, glavnom tajniku Hrvatskog olimpijskog odbora, predsjednici Komisije za skrb o ženama u sportu (1 predstavka), pravobraniteljici za djecu i pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, koordinatoricama za ravnopravnost spolova u Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu socijalne politike i mladih (1 predstavka), te Hrvatskom autoklubu (1 predstavka).

U izvještajnom periodu URS je temeljem prosljeđenih predstavki zaprimio povratna očitovanja od koordinatorice za ravnopravnost spolova u Ministarstvu unutarnjih poslova; pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 1 predstavku te pomoćnika ministra u MZOS-u,

predsjednika Hrvatskog školskog sportskog saveza te predsjednice Komisije za skrb o ženama u sportu.

U URS-u su zaprimljene predstavke iz sljedećih područja: diskriminacije na radu i pri zapošljavanju (12), spolnog uznemiravanja na radu (1), diskriminacije temeljem bračnog i obiteljskog statusa te spolne orijentacije u medijima i sredstvima javnog priopćavanja (5), diskriminacije temeljem spola u književnom djelu (1), pritužba na postupanje nadležnih institucija (5). I po jedna predstavka iz pojedinih ostalih područja.

6. Promidžba, informiranje i izdavaštvo

Kao što smo to već ranije naveli u sklopu provedbe dvogodišnjeg projekta „Moj glas protiv nasilja“, u okviru natječaja Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) „Potpora informacijskim i komunikacijskim aktivnostima usmjerenim na uklanjanje nasilja nad ženama“ tiskane su publikacije *Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* u nakladi od 8.000 primjeraka i *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* u nakladi od 5.000 primjeraka, kao i letci „Moj glas protiv nasilja“ u nakladi od 8.000 primjeraka i *Smjernice za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji* u nakladi od 2.000 primjeraka.

Tiskano je i drugo nepromijenjeno izdanje *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe 2014.-2017.* u nakladi od 500 primjeraka.

Također je tiskana *Pekinška deklaracija* u nakladi od 1.500 primjeraka.

URS je u 2014. godini nastavio s distribucijom tisuće primjeraka ranije tiskanih izdanja koja su dostupna i u elektronskoj verziji na internetskoj stranici URS-a u okviru Biblioteke „ONA“ <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/biblioteka-ureda.html>. Ukupno je distribuirano 18.796 primjeraka publikacija i drugog promidžbenog materijala, uključujući *Nacionalnu politiku* i *ZORS* na hrvatskom i engleskom jeziku.

Sve publikacije u izdanju URS-a dostupne su i u velikom broju knjižnica. Primjerci svih tiskanih izdanja, kao i podaci o dokumentima i istraživanjima, koji su u elektroničkom obliku objavljeni na internetskoj stranici URS-a dostavljeni su za potrebe objavljivanja redovitog izdanja Kataloga službenih publikacija i baza podataka u RH Digitalnom informacijsko-dokumentacijskom uredu.

ZAKLJUČAK

Prema dostupnoj evidenciji tijekom 2014. godine u URS-u se postupalo prema 575 novih otvorenih predmeta ponajprije vezanih uz provedbu odredaba *ZORS-a* i provedbu mjera *Nacionalne politike*, ali i drugih strategija i akcijskih planova te ispunjavanja međunarodnih obveza.

U 2014. godini nije došlo do povećanja broja zaposlenih, a proračun URS-a dodatno je smanjen u odnosu u na 2013. godinu.

Kao što smo naveli u Uvodnoj napomeni prioriteti rada bili su vezani uz provedbu *ZORS-a* i *Nacionalne politike*, te ciljano uz provedbu kampanje za suzbijanje nasilja nad ženama „Moj glas protiv nasilja“ kao i izradu nacionalnih izvješća sukladno međunarodnim obvezama. Veliki dio aktivnosti odnosio se na suradnju i sudjelovanje u radu tijela EK.

EK za provedbu projekta „*Moj glas protiv nasilja*“ u okviru programa Zajednice PROGRESS „Potpora informacijskim i komunikacijskim aktivnostima usmjerenim na uklanjanje nasilja nad ženama“ dodijelila je URS-u nepovratna sredstva u iznosu 161.385,68 EUR.

Redovite aktivnosti u izvještajnom razdoblju obuhvaćale su i intenzivnu suradnju s EIGE-om.

URS je aktivno utjecao na uvođenje rodne dimenzije u programske dokumente koji se odnose na izradu operativnih programa za korištenje strukturnih fondova EU.

Kroz sve aktivnosti URS-a u izvještajnom razdoblju nastavilo se sa širenjem znanja i svijesti o ljudskim pravima žena putem izdavačke djelatnosti, promidžbenih aktivnosti i suradnje sa tijelima državne uprave, lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, nevladinim udrugama, akademskom zajednicom, kao i drugim zainteresiranim dionicima.

Tijekom 2014. godine URS je izradio 37 izvješća, mišljenja i očitovanja temeljem traženja državnih tijela i sudjelovao u radu 24 radne skupine.

Kratice

CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje

ECOSOC - Ekonomsko i socijalno vijeće Ujedinjenih naroda

EIGE – Europski institut za ravnopravnost spolova

EIPA – Europski institut za javnu upravu

EK – Europska komisija

EU – Europska unija

FRA - Agencija Europske unije za temeljna prava

HAMAG – BICRO - Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

IPA - Instrument pretpristupne pomoći

MVEP – Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

MZOS – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

PROGRESS - Program Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost

RH – Republika Hrvatska

SAFU – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije

SOIH - Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

UN – Ujedinjeni narodi

UN Women – Organizacija Ujedinjenih naroda za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena

UNDP - Program Ujedinjenih naroda za razvoj

UNECE - UN-ova Gospodarska komisija za Europu

UNESCO - Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu

UNICEF – Fond Ujedinjenih naroda za djecu

UNODC - Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal

URS – Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske

VE – Vijeće Europe

ZORS – Zakon o ravnopravnosti spolova